

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

СЭКП-ниң ХІХ Бүгү-эвилел конференциязынга уткуштур

Кызыл хоорайда «Тыва тудуг» трестин тудуг эргелелери болгаш организациалар партиязын ХІХ Бүгү-эвилел конференциязын аякка келтирер чурттаар бажыңны ийи болугун хуусаа бетинде аякка келтирер шийтирилди.

Кызылдың үлөтүр барааннар сазының коллективни херекчелериниң негелделерин хандыраар, сазылашкынның культуразын беддер хемчөөрлерин аякка келтирер, чылдың бирги чурттарның уурмектеп сазар бараан сазылашкынның планын бо чылдың июнь 29-те күсүдериң хүлээнген.

Кызылдың № 3 автобрас-

ЭГЕЛЭЭШКИНИ ДЕТКЭЭН

Партияның болгаш бистик чуртувустун амыдыралында политика үлүг болушун—партияны ХІХ Бүгү-эвилел конференциязынга кедикшиңнерин ууражыр дээш күш-ажылчы коллективтер, улус ажил-лыкының аны буру адырларын мурнакчылары бедиктен социалисттик хүлээлгелерин аякка келтирер.

Партия конференциязынга кедикшиңнерин ууражыр дээш күш-ажылчы коллективтерин патриотик эгелээшкенин негелдериң биле организа-циялык болгаш агитацион-массалык ажилды калбартып база бүдүрүлгелерин алган социалисттик хүлээлгелерин күтү-сүдериң бүгү талайың дүзү чедирин партионнарга, партия эге организациаларына, профсоюз комитеттеринге, ажил-агый удуруччуларга, ВЛКСМ хооромунга дасканын биронун хүлээп алган доктаалында айткан.

Чөөн-Хемчиктин амыдырал хандырылга Сүдүрүлгө эргелелинде даарынылга чеге бүгү кээрталда планын чедикшиңнерин ботандырган. Ол чеге Синицаңа Тасовна Бийкарга удуруччулар даштым хеп даарып бригада шалыптын ажилдаан.

Ында дертку разрядкы даарыкчылары Чойган Ондар, Намчал Ондар, Анай Монгуш олар тус-туста планын далагзын ху-сааң эрте күсүткенер.

ЧУРУКА: [салага талары] Ч. Ондар, Н. Ондар, А. Монгуш даарыны костюмун хемчөөп көрүп турар.

Бачеслаз МОНГУШТУН ФОТОЗУ.

ХҮЛЭЭЛГЕ—КЫЗЫГААР ОЛ ЭВЕС

Партияның ХІХ Бүгү-эвилел конференциязын күш-ажылчы кедикшиңнерин ууражыр дээш социалисттик чурт республикада калбарткан. Бир-Хемде Ленин орденин «Кызыл тараачыны» советтүң хой-жузу, Тыва АССР-ниң адыр-лык малчыны, коммунист Оол-Лак Григорьевич Кечил-Оол партиязын болгаш чурттуң амыдыралында үлүг болушун—конференцияга телеп-тиг ууражырың биле хүлээл-гелерин алган. Кадарып тур-кур кодан хоан кыштан тэр ажайыр, төрүрү чус баш хойка олаштыр 90 хураганы мондан доруруткан, бир баш-танча 3 килограммдан эвез-зас дүктү кырып алыр, хой-ларынч чабып, күсүк негелден, сугдаң шын организастан тургаш эи семитир, кыш-таплагыңа чаштан эгелеп белеткениң ол хүлээнген.

Хоочун хойжунуң сөзүн сөзү ажил-херектериң биле

карышпайн турар. Төрүр хой-ларың эи ажал, чегерге-лик аныгында, хур кыш а-кан. Кодаңа 428 хой бар, оларынч төрүрү колдунда доозулган азы 402 хураган менди доруруткан. Төрүр чус баш хойга олаштыр 96 хураганын елмызында алган, бо сан оон-даа көүдээр.

Чаш хураганың ажал, өстүрүр херекке хойжунуң кадайы коммунист Кара-Кыс Андреевна мергенжилди ки-жилеринч бирээни. Хураган-нары сакман аргазы-биле доруруткан, өстүрүр, ажал турар. Малдың чаш төлү зооветеринарлыг негелделер өзүгөр ажал, өстүрүр тара-рыңдан чылдың оларның малың төлү менди алдың келген. Бо чылдың баша-ла ың-дыг болгон.

Хой массалың-биле төрүп эгелээшкениң бээр оларны одарып үдүрүп көрбээн. Хойларың хураганың биле кады ажал, чегерип, суг-га

А Ж Ы Р КУУСЕТТИНГЕН

Өзүңүң белеткел контора-зы бо чылдың бирги кварталың планың 110 ху күсүт-кени. Районун күсүткенер, ар-тыкшыдыг продукцияңдан ээти 20 тонназы азы пландан акыр 3 тонназы саткан. Бистик бо кедикшиңнеринч чамыды рапо баштар чери, оң удуруччу ажаа келген товар барааның керээ өзүгөр чоңуң артыкшыдыг продукцияңа кичиритир садып турарыңда, райпо белеткел конторазың биле бижыг харылзалыг.

Белеткел конторазыңда а-мыг негелделерге дүшүрүр ажилдап, план күсүлдезин эки хандырып турарлар база хой. Белеткелч Сергей Оор-жаа, Торгалыда Дадар Сан-дып, ажилчы Тимур Монгуш эки ажилдап турарлар. Тимур Монгуш мында ол чыл ажил-жаңда, советтардан бол-гаш чоңдан кирген үлүг-биче алгы-кештиң бирги ажалда-зын кылгаш, чогуур черлерин-че чорударыңа белеткел ту-рар.

Тус-тус ажил-агыйлардан «Эрбек» биле «Енисей» совет-хоостар эңне шыгарал, планын 2—2,1 ажал акыр күсүткенер. А Бай-Тайганың бүгү ажил-агыйлары, ол ышак Чөөн-Хемчикте «Тыва», Сүт-Халде «Октябрь» 30 чылды, Каа-Хемде «Красное знамя», Эргинде «Чев-Орус», Кызыл районда «Тере-Хаа», «Х Улуг хурал», «Тере-Хал» советтар хоужал турар. «Мурнакчы» совет кварталда 500 центнер ээти сазар тургаш, чүгө 62 центнерин дужааң, ол дээрже республикада эң ку-дук көргүзүг.

Аш-чөм программаның бот-тандырыңа эң чулуа чүүл—сүт бугуларын база ону садып коюуларын болуш. Бо та-лазы-биле республиканың ажил-агыйлары бирги квартал-да илдеңне багып ажилдаан. 69900 центнер сүт сазар тур-гаш, 255 центнерин чедир тур-жаваан. Бо талазы-биле Каа-Хем биле Кызыл районнарың ажил-агыйлары хоужаан. А Монгуш-Тайга районун совет-тары бирги кварталда сүт са-дар планын 3,6 катеп акыр күсүткен. Эрткен чылдың бо үезинге бодаарга Бай-Тайга, Монгуш-Тайга, Өвүр, Сүт-Хел, Чөөн-Хемчик, Улуг-Хем, Тенди районнар сүт сазарын көүдөт-кен. Эске районнарың ол көр-гүзүгүдү болган.

ЧАС—МАЛЧЫНГА ШЫЛГАЛДА

«Тэли» совет—хой ажил-дыг. Никитизин советта 6111 хой бар, оларынч иш-тинде төрүрү 4355.

Чаш эртен киш—Бай-Тай-ганың малчыларыңа берге болгон. Чамдык чылдарда ка-ра кыштар районунч дөвөс-кээринге бо кышын үлүг хер-каган. Мал чегерип база кы-зын белеткениң. Ынчан-гаш кышталгашкыңны органи-заастыг эрттерип малчыны-н ордан база мал ажилыңны специалистеринден шудуру ажилдаарың негезин. Кыштал-гашкыңда кол соруга—малдың чаш төлү менди алың болгаш. Ол соругуңны боттандырың-биле, совет-түң диверсиязы элээн органи-заастыг ажилдарың кыш

эргезинде кылган. 40 ажил-кыш малчын коданнарже салымчылап чоруткан. Мал чегерип, хуулаадыңа шыктыг контроладу тургус-кан. Тускай эртенкиг специ-алистер кышталгашка хо-нул, практикаг дүзүни че-дирип турган.

Хой солдашкыңны декабрь ай төнүр турда эгеледи. Фев-раль айың ортан үезинге че-дир 70 хуузу солдашкан. Март эргезинде хой солдаш-кыңны доозулган. Никитизин-биле бо чугула камалыңны чүгээр эрттирдис. Малчы-нар Олак Хертек, Мукүлэй Селчак, Кууссар Олак ма-лың чаш төлү менди ала-лап алганыр. Кызымак ажил-даан сакманчылар бар. Ком-

Талан-Оол ХЕРТЕК, Бик-Хем район.

Иван МОНГУШ, зоотехник.

Николай ООРЖАК, товаровед.

САДИКЧЕ ШУУШКАН КамАЗ-тар

База катан ол айтырыг дугайында

Апрель 1-иниң эртен. Садик-че, шокпаке далашкан ууру-лар, оларны үдүн ады-ири. Кызыл хоорайны О. Лопсан-чир кудумчузун ол-бо кечил-дир шуушкан кижилериниң шимчээшкенин машиналар үзе кирип турган. Оруктун ол-бо талаарыңа улус өөлөшкөң чылгы калп турган. Машина-ларынч чорутуң далаштым ажал. Ынчанмын кыштар—ажылдаң оялдан болур.

Автобус, КамАЗ-тар, чик машиналар чакгыс аяк егым-биле шуушуп турган болза чүд-дүр. Оларынч хой кезин чээр-би деет болгаш чээрби ийи чегер бажыңнарың арзын-че-ле угалп турган.

Тудуг трестин автобазыңа хамдарың. Ол-ла автобазыңа 47-87 ТБЛ маркалыг ма-шиназы ол хун ики удаа—эртен, кечээ садик далаштың келген. Чолаңы Н. П. Воронча орук ара келдим деп тыйыл-бырлаан. 31-14 ТБЛ база ол бүдүрүлгеден. 67-01 ТБЗ мар-канын машиназы база оон. «Ам кыштар мен, гаража ма-шина тургашка, хуу маши-нам алгаш кээр мен бе деп элдескенин айтырарлар база бар болган. Садикче эртен кечээ Баарда, кээрде та кайы

машина борта келген. Баштар-ны чүге сиз бастырганың олар харылзалыг шыдааан. Чамдык чалаачылар бир дугаар кээп тур бис деп агартыган. Эске-лерин хууда машина-дыр, дуу ол чүк машиналарын хына-лар дээр болган. Бээр кижир халдып турарың чылда-гааны—машина кирбес деп демдек чогу-дур дээр. Ында бажыңда чурттал турар чола-чылар дүшүрээр, борта ма-шиналарын тургузар. Держин-ская кудумчузунда садиктиг херимниң аксы-даа бар, ол кудумчул чурттал болур.

Моон кандыг түңкел үндү-рүп болуруң! Бирээде, транс-порт организациаларың удуруччулары машина-техни-каның чеп ажилгалың чедип алыр дээш контроладу күштел-дир алаар. Ийне, чурттакты бажыңар девискээринче чүк машиналарынч киреринч чурт-туң тайылбырларын кал-бартың. КАИ өмөлдөшкөңнүн даң акгы, машина ажилгалың, орук чуртук шын сагып тур-дарын контролаарыңа чурт-такчылар, хой-кичти идекпей-лиг кирерин күзөңгүң.

● ТОКИО. Подния биле студенттерин арзында кар-жы-лошкун мессидежиңниң Суэга болган. Хоорайны элээн каш дүдүн өөредиле черлеринч сургуулары Ени-сай университеттин девискээ-ринге митинг чоруткан. Олар муруну көрөй ажилчыларын ажалдыг таарып улаттырар болгаш профсоюздарың да-йырашпас чоруту тыспыры-ны дугайыңа негелделерин митингке дөткөн.

● БУЭНОС-АЙРЕС. Лино-честин сүз-чуртунуң үлүг-диг турар араатаның чоруту-га удуруччулар массалыг чыс-каалды тарады ойдаарыңа карбоньерлерин кескери моңарын болгаш педометтар-ны ажилгалар. Ол чыскаал-чының изилдөөлөңнүн та-лазы болган. Чээрби хире чыскаалчыларын, оларын арзында колдунда-ла херек-женирени тууш хорулаан. Чыскаалыг политикаг хорут-даттырганың, а ол чыс-каал шагала териниң шакжы-

лакчыларыңа өлүрткениң азы диктатура үезинде ис чок чыткениң—«ениктеринч» болгаш терсиздеринч кыйгы-рын-биле чоруткан.

● ГАВАН. Социалист Ку-ба совет специалистеринч дү-зү-биле «дролуг шикчилер» төвүн тургузуз эгелээн. Сьерфугос провинцияда ту-дуп турар «Хурагуа» дээр баштайгы атомнуг электро-станция-биле кады ол төп тайкы сорулгаларга ядро-луг энергияны ажилгаларың национал программаның ады-биле туруп турар кол объектилеринч бирээни бо-лур. Апрель эргезинде тууг-ун эгелээринч азулары бол-ган. Төптүң баштайгы элээн-эртеденерге 1991 чылда дамчыдып бээрин планнал турар. Оон соонда туугулар 10 мегаватт күчүлүг шикчи-лер реакторун туудуп эгелээр-лер. Ол төпке үндөзүн бол-гаш эртем-шикчилер ажил-дарын, чижээлээр, ядролуг адронун физиказын өөренир талазы-биле ажилдарын, меди-циназы болгаш кездэ ажил-гайын хөгжүдериңе шөл-делерин ботандырып чору-дар.

● ПАРИЖ. Ла-Маншты кесир паром харылзалың

хандырып турган ажил со-сакчан француз далайчылар суудо элери болгаш профес-сиздеринч арзында чарган дугурулганы чүдүтүзүг болгаш ажил советизмниң хуулаадыңа далайчыларга ажилдар эрге магалдыг болгаш тур каа ажиллап тур-дарың күш-ажылың байданып дугуруччу адырыңа эрганы берген. 17 хоңуктун иштинде Франция болгаш Ве-ликобританияны арзында ха-рылаа үдүзгөн турган. Чүгө чалгыс Кааге паромнар ма-нал 120 ажил чүк сөөрт машиналар менделер берген

● БУЭНОС-АЙРЕС. Малайя (Фолкленд) ортулуктарың кымың девискээри болуп турары дээш англи-аргентин боо-челестик мессиде-жишиңниң оон Ар-гентинаның улусу массалыг чыскаалдар-биле демдепп эрттирген. Алды чыл бурун-гав Муруну Атлантикага боо-челестик мессидежиң-ни кылгытып үгөн, оң үе-зинде Англия, Аргентинаны тыйлап алган. Бүгү чурта эртип турар массалыг кула-дарга болгаш чыскаалдарга

аргентинер КНО-нуң резо-люцияларыңа дүшүрүр мар-гылдалыг ортулуктарын келир үезинч дугайында Ар-гентина-биле тайбың чуга-ламчышыңнары эгелээрин, че Англияны кыйгырып, ор-тулуктарда тургускан—шөргү баазаларын бузуп калтыр-ган. Муруну Атлантикада англи чөлөстөк күштерин үндө-рин негеп турарлар. Олар ол районку делегейниң душ-куртулуг чорутуң одаа болду-рукан АКШ-түң хөдөлжиш-кинерин буруу шаккан.

● ЛУАНДА. Анголяның Даштын харылзалар минис-терствоу аңда испертерче мессидежиңне расисин Муруну Африка Республикага дайы-ныктырарың Ботсвананың наймыскал Габороңе хал-даның буруу шаккан. Тай-бың чуртталганың өлүгүң че-дирген ол агресия хыда-лышкын апаратаның «су-чү-түң ажилдыг байдалын кол үер лезу болуп арты-лаан турарын база катан-дагыч турар деп, докумен-тиде айткан турар.

(СЭТА).

Субботник кыйгызы

БЕШ ЧЫЛДЫН ФОНДУЗУНЧЕ

В. И. Ленинниң төрүттүгөн хүнүнден бээр 118 чыл болур оюн алдаржыдып бүгү чурт-ка эрттирер коммунисттик субботник хүнүндө бүдүрүччүлүг ажилдарыңа республиканың күш-ажылчы коллективтери белеткенип турар.

КЫЗЫЛ-МАЖАЛЫК. РАУК. Түң «Агроуплетпуэргозу-нун» коллектив коммуни-сттик субботник хүнүндө «Хем-чик» советтүң кышталгашка электи шугуун шөөр болгаш ажилгалга киирер. Коллективтиң эске ажил-ишчилери суур чагайжыдыл-ганыңа киирер, 60 дес ча-дак ышты олурттурар. Күш-ажылдың ол байырларынч хүнүндө ажилдап алыр ту-ден ийи чус рублдың беш чылдың фондузунче шилчи.

Бай-Кара БАГЫТ-ООЛ. Барың-Хемчик район.

БЕШ ЧҮСТҮ ШИЛЧИДЕР

КЫЗЫЛ. Республика типо-графизмниң бүгү бригадалары болгаш цехтери ленинчи коммунисттик субботник хүнүндө бир дем-биле, эң бе-дик бүдүрүччүлүг ажилдарын хүлээнген. Апрель 16-да ук бүдүрүлгениң 159 ажил-чы, кичир-техник ажилдашкың, абыр-лаачы-зы күш-ажылдың байыр-лыңче үнер. Оларын хой кезин—110 кижин боттарың цехтеринге ажилдарлар. А чамдык ажилчыларынч кү-жүн ажилгалга киирер объек-тилерге мөөнээр.

Л. И. Сиднеева, А. К. Хертек,

ЭН ИДЕПКЕЙЛИГ КИРЖИР

Тываның «Хүндүлелдик Демдээ» ордениң геология-шиңчилер экспедициязың хой кижигит коллектив В. И. Ленинниң төрүттүгөн хүнүнден бээр 118 чылдың турса-кааткан Бүгү-эвилелдик апрель 16-да эртер коммунисттик субботникте эң идепкейлик кииржин шийтирилди. Ол хун республика намыскалың-дан эгелээш, Тываның ол-бо кыдыг-кызылдарыңа шик-чил ажилдарыңа чоруп турар геология бөлүктөргө чедир экспедицияны коллек-

МАЛЧЫН КОДАННАРЖЕ

ТУРАН. «Эрбек» совет-хоозада коммунисттик суббо-тик хүнүндө кандыг ажилдар-ны кылырын парком секре-тар У. Д. Байжара баштаан штаб кечигиттери ажилдап кылган. Илчичинч лампочка-ларың чөлөзүн хойку кодан-нарже электи шугуун шө-нүп, ону ажилгалга киирери көрдүнгөн.

Данзы САЛЧАК.

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң алдыгы чыыжыңың сески сессиязыңың ажыттарыңың дугайында

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң алдыгы чыыжыңың сески сессиязың 1988 чылдың апрель 9-та 9 шакта СЭКП Тыва обкомунун Политбюроуңуң бажыңыңа ажиттыңар.

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттарыңың кичээңгейинге

Дээди Советиң сески сессиязыңа келген Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттарыңың бүртүкени 1988 чылдың апрель 7-де 9 шакта 20 шакка чедир Советтер бажыңыңа, 1 шакта 107 дугаар кабинетке чорудар. Телефон—2-55-42, 1988 чылдың апрель 8-те 16.00 шакта Советтер бажыңыңа доктаамал комиссияларың хуралдары, 17.00 шакта Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң депутаттарыңың хуралы болур.

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Төлээлекчилер чөвүлелиниң хуралының дугайында

Тыва АССР-ниң Дээди Советиниң Төлээлекчилер чөвүлели-ниң хуралы 1988 чылдың апрель 9-та эртенкиң 8 шак 30 ми-нута турда СЭКП Тыва обкомунун Политбюроуңуң бажыңыңа болур.

3-кү арын 1988 ч. апрель 7

